

CERCASI PRECURSORI

Non è una novità che in Turchia vi siano milioni di persone che non hanno ancora messo piede in una banca per avere una carta di credito. La strada per raggiungere le tasche di questi potenziali clienti passa attraverso le carte prepagate (vedi l'Italia).

di Denet C. Tezel

Nessun conto in banca, né carta di credito: "Non ho mai voluto rivolgermi a una banca per aprire un conto. Non fa per me. Inoltre, trovo che le carte di credito siano pericolose" dice.

Engin Bartok ha solo 21 anni. Lavora da tre anni, dopo aver conseguito una laurea breve in Gestione d'Azienda. Il suo stipendio è ben al di sopra del minimo sindacale, metà di quanto percepisce lo dà alla famiglia, il resto lo tiene in una scatola in camera da letto.

Se Engin non si trovasse a Istanbul ma a Roma, avrebbe usato un altro trucco che gli avrebbe reso la vita più facile. In questo periodo la società italiana di servizi postali "Poste Italiane" è il grande amore di tre milioni di italiani, quasi tutti giovanissimi. La ragione è la carta di credito ricaricabile "Postepay".

Insieme ai tradizionali servizi di posta e corriere, Poste Italiane fornisce anche un servizio finanziario chiamato "BancoPosta". A chiunque entri in una dei 14.000 uffici postali sparsi su tutto il territorio nazionale, è permesso, senza la presentazione di alcun documento, acquistare una carta in plastica che svolge funzioni di carta di credito, precaricata con la cifra che si desidera. La carta si acquista al prezzo di 5 euro, ogni ricarica costa 1 Euro e può essere utilizzata in milioni di punti vendita.

Postepay è stata inaugurata nel 2003 e si prevedeva che in tre anni avrebbe raggiunto un milione di italiani: a marzo scorso ne aveva già raggiunti 3 milioni. Ogni settimana si aggiungono 30 mila sottoscrittori. Ogni italiano ricarica in media di 200 euro e il tetto massimo di ricarica è di due mila. Il 20 per cento del giro di affari di postepay proviene dagli acquisti via Internet.

In questo periodo è stato immesso sul mercato un altro prodotto per i minori di 18 anni, "postepay Junior"; in questo modo i minorenni potranno ricevere la paghetta su questa carta di plastica invece che in contanti.

La Turchia, al contrario di molti paesi si basa ancora pesantemente sul denaro contante.

Secondo una ricerca svolta da AGB Nielsen Media Research dal titolo "Rapporto 2006 del TGI Turchia", il 66,3% della popolazione al di sopra dei 18 anni, in Turchia, non ha ancora un conto in banca. Ovvero 18 milioni 500 mila adulti non hanno alcun rapporto con le banche. La popolazione che non possiede una carta di credito raggiunge i 21 milioni 500 mila. Anche questo è normale se si considera che le banche offrono le carte di credito ai clienti che "hanno credito". Questi clienti devono avere un conto corrente, un reddito fisso e nessun tipo di pendenza finanziaria.

Il tipo di clientela a cui pensiamo esiste in tutti i paesi e generalmente si tratta di giovani. L'amministratore delegato di Poste Italiane, Massimo Sarmi, afferma di essere riuscito a centrare il tipo di clientela che si prefiggeva.

A dire il vero Sarmi quando era ancora direttore generale della società di telefonia mobile

TIM, fu uno dei primi in Europa a iniziare a fornire carte prepagate per i telefoni cellulari. In breve tempo, questa iniziativa ebbe un successo tale che TIM fu presa a modello da operatori di altri paesi che iniziarono a fornire anch'essi lo stesso servizio.

Dietro questo meccanismo troviamo uno dei colossi mondiali del credito: Visa. Attualmente in Europa una carta Visa prepagata su tre appartiene a Postepay. Anche se per il momento le carte prepagate Visa rappresentano una piccola fetta del mercato europeo, stanno aumentando rapidamente. Nelle operazioni eseguite nel 2006 tramite Visa in Europa, quelle con carta prepagata sono aumentate del 280% rispetto all'anno precedente, dimostrando così di essere il segmento in maggiore crescita. Dei 1,2 miliardi di Euro spesi in Europa attraverso la Visa, l'11% è costituito da carte prepagate.

“Ad onor del vero l'idea di una carta prepagata non è una soluzione nuova” dice il Vice direttore per lo sviluppo di Visa Turchia, Nur Öztin Kurak, ricordando che la carta prepagata fa parte del portfolio Visa da anni e viene proposta, soprattutto per i paesi sviluppati, come un'alternativa al regalo o al buono viaggio.”Da anni come Visa, proponiamo le carte prepagate ai nostri collaboratori” dice Kurak che sostiene che questo tipo di servizio potrebbe raggiungere una clientela molto vasta anche in Turchia. Ma le banche turche non hanno ancora fatto passi in avanti in questa direzione. Kurak ritiene che ciò sia dovuto al fatto che le banche si sono concentrate sul passaggio alla carta con il “chip” e che adesso si stanno concentrando sulle carte contact-less (senza contatto).

Dal 2003 la turca “Banca Garanti” ha immesso sul mercato una carta “bonus prepagata” che permette di spendere o prelevare soldi per un ammontare pari alla cifra presente sul conto corrente. Si tratta quindi di una soluzione completamente diversa dal crescente fenomeno delle carte prepagate presente sul mercato europeo.

Anche nel servizio bancario offerto dalle Poste Turche, denominato PTT Bank, ne manca uno relativo alle carte prepagate. Alla nostra domanda su cosa ne pensasse, il direttore generale di PTT, Osman Tural, ha risposto di non saperne niente e che avrebbe al più presto approfondito l'argomento.

Nella foto:

Sotto la direzione di Massimo Sarmi, Poste Italiane nel 2005 ha raggiunto un fatturato di 16,5 miliardi di euro.

ÖDEME KARTLARI

Ön-cüler Aranıyor

Değil kredi kartı sahibi olmak Türkiye’de milyonlarca insan halen bir bankadan bile içeri girmiyor. Bu kitlenin cebine girmenin yolu “ön-ödemeli” kartlardan geçiyor (bkz. İtalya). | Denet C. Tezel

ONUN NE BİR BANKA HESABI NE de bir kredi kartı var. “Uğraşmak istemedim banka hesabı açmak için bugüne kadar. İşim olmaz, zaten kredi kartlarını da çok tehlikeli buluyorum” diyor. Ergin Baytok henüz 21 yaşında. İki yıllık işletme eğitimi alan genç üç yıldır çalışıyor. Maaşı asgari ücretin çok üstünde. Kazandığı paranın yarısını ailesine veriyor. Kalanını da yatak odasındaki bir kutuda saklıyor.

Ergin, İstanbul’da değil de Roma’da yaşasaydı fiyakası bambaşka, hayatı da bir o kadar kolay olacaktı. Şimdilerde İtalyan PTT’si “Poste Italiane” çoğunluğu gençlerden oluşan 3 milyon İtalyan’ın adeta sevgilisi. Nedeni “Postepay.” Geleneksel posta ve kargo hizmetleri dışında “BancoPosta” adıyla finansal hizmetler de sunan Poste Italiane, ülke çapına dağılmış 14 bin postanesine adım atan herkese hiçbir soru sormadan, herhangi bir belge talep etmeden ve hesap açma zorunluluğu getirmeden istenilen miktarda parayı, bir tür kredi kartı niteliğindeki plastik karta yükleyebilme imkanı veriyor. 5 euro karşılığında satın alınan karta 1 euro hizmet bedeli karşılığında yüklenen para, POS cihazı olan milyonlarca noktada harcanabiliyor.

2003’de başlatılan ve üç yıl içinde 1 milyon İtalyan tarafından kullanılacağı öngörülen Postepay martta 3 milyon kullanıcı ulaştı. Her hafta 30 bin İtalyan, Postepay kullanıcıları arasına katılıyor. Limiti 2 bin euro olan Postepay’e İtalyanlar ortalama 200 euro yüklüyor. Kartın yüzde 20 oranında internette yapılan alışverişlerde kullanıldığı belirlenmiş.

Bu arada Poste Italiane, standart Postepay dışında “Postepay Junior” adlı ikinci bir kartla da 18 yaş altındaki tüketicilere ulaşıyor. Böylece harçlıklarını nakit alan reşit olmayanlar da plastik kart kullanmanın nimetlerinden faydalanıyor.

Türkiye ise pek çok ülkenin aksine halen ağırlıklı olarak nakit parayla dönüyor.

AGB Nielsen Media Research tarafından yapılan “TGI Türkiye Araştırması 2006 Raporu”na göre Türkiye’de 18 yaş ve üzeri kentli nüfusun yüzde 66.3’ünün bir banka hesabı yok. Yani 18 milyon 500 bin yetişkinin bankayla ilişkisi bulunmuyor. Kredi kartı olmayan toplam yetişkin nüfus ise 21 milyon 500 kadar. Bu da normal. Zira bankalar kredi kartlarını “kredilendirilebilir” tüketicilere veriyor. Bir tüketicinin kredi kartı sahibi olabilmesi için bir banka hesabı, düzenli bir geliri ve pürüzsüz maddi sicali olması gerekiyor.

Söz konusu kitle az ya da çok hemen her ülkede var. Bu grup ağırlıklı olarak gençlerden oluşuyor. İtalya’da benzer durumdaki kitleye gözünü kestiren Poste Italiane’nin CEO’su Massimo Sarmi, Postepay’le hedefi tam 12’den vurmuş. Aslında Sarmi, 1996 yılında İtalyan cep telefonu şir-

keti TIM’in genel müdürüyken Avrupa’daki ilk ön-ödemeli cep telefonu hizmetlerinden birini başlatmıştı. Çok kısa sürede milyonlarca tüketiciye ulaşan şirket o kadar başarılı olmuş ki TIM’i örnek alan başka operatörler de ülkelerinde aynı hizmeti sunmaya başladı.

Sistemin arkasında dünyanın en büyük ödeme altyapısı sunucusu Visa var. Halen Avrupa’da tedavülde bulunan 6 milyon Visa ön-ödemeli kartın üçte biri Postepay. Ön-ödemeli kartlar Visa’nın Avrupa operasyonlarında çok küçük bir yer tutmasa da hızla büyüyor. Visa’nın Avrupa operasyonlarında ön-ödemeli kartlarla yapılan harcamalar 2006’da bir önceki yıla göre yüzde 280 artarak en hızlı büyüyen segment oldu. Visa üzerinden Avrupa’da harcanan toplam 1,2 trilyon euronun yüzde 11’ini ön-ödemeli kartlar oluşturuyor.

“Aslında ön-ödemeli kart çözümleri yeni değil” diyor Visa Türkiye’nin İş Geliştirmeden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Nur Öztin Kurak. Yıllardır Visa portföyünde bulunan ön-ödemeli sistemin özellikle gelişmiş ülkelerde hediye veya seyahat çeki yerine kullanıldığını hatırlatıyor. “Visa olarak Türkiye’de iş ortaklarımıza ön-ödemeli kart çözümlerimizi yıllardır tanıtıyoruz” diyor Kurak, böylesi bir hizmetin Türkiye’de büyük bir kitleye hitap edebileceğine inanıyor. Ancak Türk bankalarından henüz bir somut bir adım gelmemiş. Kurak bu durumu sektörün son yıllarda bütün konsantrasyonunu “çipli” karta geçiş ve bugünlerde de temassız (contactless) kredi kartlarına ayırmasına bağlıyor.

Garanti Bankası 2003’ten beri “Bonus Kontör Card” adında bir kart pazarlıyor. Ancak bu kart bağlı olduğu hesaptaki para kadar alışveriş yapmaya ve para çekmeye imkan veriyor. Bu yönüyle de Avrupa’da yükselişteki standart ön-ödemeli kart çözümünden tamamen farklı.

Nisan 2004’de PTT Bank adıyla da hizmet vermeye başlayan PTT’nin ise gündeminde ön-ödemeli kartlar yok. Proje hakkındaki görüşlerini sorduğumuz PTT Genel Müdürü Osman Tural konudan haberdar olmadığını ve derhal incelemeye başlayacaklarını söylüyor.